

פרוטוקול מס' 349

מישיבת ועדת העבודה
מיום ו', י"א בתמוז תשל"ו - 9.7.1976, שעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ש. ארבל - אלמוזלינו - היו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
מ. דרובלס
מ. ורסמן
י. יודין

מוזמנים:

נ. אורי - משרד העבודה
י. כפלאוי - משרד העבודה
א. כהן - נציבות שירות המדינה

רשמה:

א. עצמון

סדר היום: מסקנות ועדת העבודה בנושא: השביחות במשרדי המשלה,
בשירותים החיוניים וההחמרה ביחסי העבודה.

2119

(נתקבל דיון 20.7.76)

היו"ר ש. ארבל:

אני פותחת את הישיבה.

מסקנות ועדת העבודה בנושא השביתות במשרדי הממשלה, "בשירותים החיוניים והחמרה ביחסי העבודה.

בשבוע שעבר התחלנו לדון במסקנות בנושא השביתות בשירות הממלכתי. הסיכום שלנו בקשר למבוא היה שבקשנו להכין לנו טבלה של שביתות מלאות וחלקיות בשנת 1974 לעומת שנת 1975 - וכן קבלנו היום את הטבלה הזאת. אני מודה למר כהן על העבודה המאומצת שעשה כדי להכין את הנתונים האלה.

בישיבה הקודמת הגענו לסעיף 3 שמדבר על ענין תקנון ועדי עובדים. לאחר ההערות אני מציעה שננסח את סעיף 3 כדלקמן:-

הוועדה ממליצה בפני ההסתדרות הכללית להחיש קביעת תקנון רחב ומפורט יותר אשר יגדיר זכויות וחובות של ועדי עובדים והסדרים להכרזת סכסוך עבודה. הוועדה סבורה שקיום תקנון כזה יתרום רבות לשיפור מערכת יחסי העבודה במדינה ויסייע לקיום שקט תעשייתי.

מה"כ שערי הציע שיכלל סעיף נוסף שאומר: הוועדה ממליצה על חקיקת חוק ארגון עובדים ומעסיקים. הוא אומר שיש צורך להסדיר פעולות האיגוד המקצועי, כולל וועדי עובדים, בצורה תחיקתית.

ג. אורי: אין לנו, עקרונית, התייחסות שלילית לחקיקת חוק כזה. לוא השאלה היתה עקרונית גרידא היינו אומרים שנושא כזה יוסדר ע"י חוק. אנחנו הזמנו לפני שנים אחדות מחקר באוניברסיטה העברית, ע"י פרופ' זמיר, שיבדוק את הסוגיה של מתן חוקי של פעולות ועדי העובדים. הוא עדיין לא גמר את העבודה כי זה מסובך מאד וכרוך בבירורים קשים מאד. אי אפשר לעשות חוק שישנה באופן מהותי את המציאות אלא צריך לשקף את המציאות הקיימת בישראל. אם הוועדה תרצה להזמין את פרופ' זמיר כדי שיסביר את הקשיים - בבקשה. מצד שני נדמה לי שאין דחיפות בענין הזה כי כל אותם דברים ושאלות שהה"כ שערי עורר קיימים לגבי מי רשאי להכריז על סכסוך עבודה וכיו"ב. כל הדברים האלה מוסדרים היום בחוקה של ההסתדרות. כך שכל אגודת השאלות המכוונות להשפיע על מערכת מתוקנת של יחסי עבודה מוסדרים היום באופן משפטי כמו מי רשאי להכריז על שביתה, מהי הפרוצדורה להכרזת שביתה, איזה שביתה לגטימית ואיזה לא - השאלות האלה מוסדרות בארגונים היציגים. כך שאין צורך בחקיקת חוק בשביל השאלות האלה.

ל. דיציאן: זה בדיוק מה שהה"כ שערי ואני התנגדנו לזה. מה שהיום כתוב בחוקים הקיימים זה מה שאומר הגוף היציג - וזהו החוק. כלומר, הוא מאמץ בחוק את ההסדרים ואת החוקה של ההסתדרות. מה שאנחנו מציעים שלא ההסתדרות תהיה הקובעת. יוצא שארגונים ארציים רחבים וגדולים מאד, למעשה אם הם אפילו יצביעו פה אחד על שביתה או סנקציות - אין להם כל תוקף. לדוגמה: הסתדרות עובדי המדינה שמאגדת בתוכה קרוב ל-60,000 עובדים, הארגון הזה יכול לקבוע פה אחד או ע"י נציגיו או ע"י רפרנטים ישירים שיש להכריז שביתה וזה לא עוזר לו כל עוד שאינו מקבל את הגושפנקא של הוועדה המרכזת או של ההסתדרות, והשביתה היא בלתי חוקית. מצב כזה לא יכול להימשך, וזה מה שגורם ש-75% מכל השביתות הן בלתי חוקיות.

ל. דיציאן:

אינני חושב שיש מדינה בעולם שיחסי העבודה מוסדרים בצורה כזאת ש-75% מכל השביתות והסנקציות הן בלתי חוקיות. זה חוצאה של מבנה בלתי הגיוני שלמעשה לא מאפשר לנציגות האמיתית של העובדים להשתמש באמצעים שעומדים לרשותם באופן חוקי.

הגיע הזמן ואין זה כל כך קשה - יש מדינות סוציאליסטיות שחוקו חוק איגוד מקצועי ואיש לא מצא בזה פגם או שזה פוגע באיגודים המקצועיים. להיפך, קראתי השבוע את חוק האיגודים המקצועיים האוסטרי שחוקק בשנת 1924 ושם אין רק זכויות אלא יש גם הגנה ממשית חוקית כלפי ועדי עובדים שאי אפשר לפטר ועדי עובדים. לא יכולים לקרות דברים כאלה כמו שקרו, לפי הדו"ח של מבקר המדינה, בנמל אשדוד שהאנשים לא יעבדו ויקבלו כך וכך משכורת וכך וכך הטבות.

כאשר מדברים על דברים כאלה רצוי לכתוב שהוועדה ממליצה בפני משרד העבודה לשקול חקיקת חוק איגוד מקצועי שיסדיר את הדברים האלה. זו משאלה צודקת. אם הוועדה תחליט ברוב נגדי אבקש לצרף את זה להמלצות בתור דעת יחיד.

מ. דרובלס:

סעיף 3 כפי שהוא מופיע וכן בנוסף לתיקון של ח"כ אמיג - הוא מיותר. אינני חושב שהכנסת יכולה להורות לגוף וולנטרי שהוא יכין תקנון. הכנסת יכולה להטיל על הממשלה - מה לנו ולגוף וולנטרי? - כמה זמן צריך לקחת כדי לחוקק חוק בעניני עבודה? - כשלב ביניים אני מציע להוציא צוים ותקנות. הכנסת חייבת להיערך לקראת זה על-מנת לחוקק חוק של האיגודים המקצועיים. תקנון של ההסתדרות לא יפתור את הבעיה של השביתות.

מ. ורטמן:

אני מציע שלא ניכנס לענין חקיקה ונעורר ויכוח. אני מציע לחברים לא להכניס את זה במסקנות. זה לא סוד - יש ויכוח רציני בתוך המערך ומחוץ למערך ואינני חושב שעקב הדיון פה נציע דבר כזה. לכן אני פונה לחברי הכנסת שהפעם יוותרו על הצבעה נפרדת בענין הזה.

י. יודין:

אני מתנגד להצעתם של חברי הכנסת דיציאן ודרובלס וזאת משני טעמים: (1) אם מישהו חושב על הצעת חוק כלשהי, בפרט הצעה כזאת, יציע זאת בהתאם למתכונת המקובלת בכנסת. ישמעו את כל הצדדים ויגיעו למסקנה אם זה נחוץ או לא. אי אפשר דרך אגב להכניס דבר כזה.

(2) אני חושב שמי שחי בהנחה שאם יבוא חוק הוא יפתור את בעיות יחסי העבודה הוא טועה. יש הרבה דברים שמשפיעים על יחסי העבודה בכלל ובסקטור הממשלתי בפרט. כדי לסכם את הויכוח הזה אני הייתי מפנה את מרצם של חברי הכנסת דיציאן ודרובלס לכיוון שאילו הלבנו בו זה היה תורם לענין הזה. שימליצו בפני ראשי סיעת הליכוד שלא להסית פועלים. כאשר משל מנסה להחזיק באיזה שהיא מסגרת מכריזים עליו שהוא מפקיר עניני פועלים ופה מציעים הצעת חוק - זה לא הולך ביחה.

היו"ר ש. ארבל:

אני מצטרפת לפנייה של חבר-הכנסת ורטמן, במיוחד לאחר ששמענו את האינפורמציה מפי מר אורי שמשרד העבודה שוקל את הדברים האלה - והראיה שביקשו מפרופ' זמיר לבדוק את הנושא - לוותר הפעם על הענין הזה.

אני מבקש למחוק את המילים שאנחנו פונים להסתדרות אלא לציין שהוועדה מציינת בצער

מ. דרובלס:

על היעדר תקנון.

יש תקנון. אני רוצה להתייחס לנימוקים של חה"כ דיציאן. אינני בטוח שאנחנו מתכוונים לאותו הדבר. אם הבנתי, אתה אומר שאיגוד גדול יכול להחליט על שביתה חוקית. אם הכוונה היא שאיגוד מקצועי בתוך ההסתדרות יוכל להכריז על שביתה שהיא תהיה שביתה לגטימית ללא אישורם של מוסדות ההסתדרות, משרד העבודה לא יוציא חוק כזה.

נ. אורי:

ל. דיציאן:

על זה יש חילוקי דיעות. מי בעד לכלול במסקנות שהוועדה ממליצה לחוקק חוק איגוד מקצועי שהציעו חברי הכנסת:

היו"ר ש. ארבלי:

שערי, דיציאן ודרובלס?

הוחלט: לא לקבל את ההצעה הזאת.

אני מבקש לכתוב בפרוטוקול שאני אגיש הצעת מינוט בענין הזה.

ל. דיציאן:

בסדר.

היו"ר ש. ארבלי:

סעיף 4:

את החלק הראשון אנחנו משאירים ומשנים רק את החלק השני של הסעיף בנוסח הבא: - הוועדה מציינת בחיוב את הקמת המכון לקידום יחסי העבודה המורכב מ-3 גורמים: הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים. המכון עוסק בין היתר בהסברה ובאבטת סקרים, וכך בהדרכה. הוא פתוח בפני כל הארגונים שמעוניינים להיעזר בפתרון בעיות ספציפיות. הועדה מחזקת את ידי המכון בעבודתו הברוכה ומביעה תקוותה שהוא ירחיב ויפתח את תחומי פעילותו.

בצד הציון וההערכה נשמט סעיף שמדבר על פעולתו של הממונה ליחסי עבודה. אני מציעה לכלול את הסעיף הבא: הוועדה מציינת בחיוב הפעולה החשובה של הממונה הראשי על יחסי עבודה והמחלקה ליחסי עבודה במשרד העבודה, הפועלים הן לישוב סכסוכי עבודה ע"י תיווך ובוררות מוסכמת והן למניעת סכסוכי עבודה ושפור המערכת ע"י פעילות שוטפת ענפה.

אני רוצה להעיר שההתייחסות למכון לקידום יחסי עבודה כפרק מיוחד - אין לי התנגדות לכך, אבל לדעתי לא שמענו מה פעל המכון ומה הוא תרם בנושא הזה?

י. יודין:

הם הופיעו בפני הוועדה והסבירו את כל הפעולות שנעשו על-ידם.

היו"ר ש. ארבלי:

הסעיף לא נראה לי. רצוי לכתוב אותו מהצד החיובי ולשים את הדגש על הצורך בהעלאת מוסר העבודה, מוטיבציה וכך רואים בדאגה את ענין ההעדרויות מהעבודה. כמו-כן יש לפעול ליתר הבנה מצד הנוגעים בדבר לשיפור המצב הקיים.

סעיף 5:

ל. דיציאן:

שתהיה התחשבות בעובדה של העברה באותו המשרד, כי פה מדובר רק על מפעל.

היו"ר ש. ארבל:

ננסח את זה בצורה רחבה יותר.

א. כהן:

יש מו"מ בין ההסתדרות לבין הממשלה לחתימת הסכם יעול להעלאת הפריזן ולסליע לניידות עובדים. ההסכם הזה עומד להיחתם בזמן הקרוב ביותר.

היו"ר ש. ארבל:

נכתוב בסוף: שהוועדה דשמת לפנייה הודעת נציג נציבות שירות המדינה על כך שעומד להיחתם הסכם יעול בין ההסתדרות לבין הממשלה שיש בו להגביר את היעילות של העובדים וניידות העובדים.

סעיף 6:

את סעיף 6 הייתי מנסחת אחרת בזו הלשון: הוועדה מביעה דאגתה מהתופעה של ריבוי השביתות המלאות והחלקיות בשנת 1975 לעומת 1974. כמו-כן מביעה דאגתה מעלייה במספר השביתות המלאות והחלקיות המזכרות ללא אישורו של הארגון היציג וללא מתן הודעה מוקדמת לממונה הראשי על יחסי עבודה תוך כדי הפרת הסכמים שהינם בחוקף.

ל. דיציאן:

כאן חסרים שני דברים: - (1) לציין שלצערנו הסכמי העבודה מנוסחים בצורה רשלנית ומשאירים פתח פתוח לדיונים שניתנים לפרושים שונים. אם תובעים, ובצדק, שתוך הסכם העבודה לא יהיו שביתות אז ההסכם צריך להיות חד וחלק, לא כמו שהיה לגבי סעיף 8 המפורסם שנותן אפשרויות לכאן ולכאן.

(2) אם כבר כתוב דבר כזה לא יתכן שהדיונים על סעיפים כאלה שנשארים פתוחים ימשכו שנים. הייתי מציע שבסעיף הזה אולי יש מקום לשקול את הענין של בוררות חובה במפעלים. שהם יקבעו בוררות משפטית חובה במפעלים ובשירותים החיוניים ביותר. שהם יקבעו מפורשות בחוק לתקופה נסיונית של שנתיים.

אני יודע שגם כאן לא אגיע להסכמה ואני גם אומר שאם לא אצליח לשכנע אני משאיר לעצמי את הזכות להגיש הצעה נפרדת.

א. כהן:

בקשר להערה הנוגעת להסכמים אני רוצה להפנות את תשומת לבכם שכאשר אנחנו מסתכלים בסיבות שהביאו לפריצת השביתות ב-1975 אנחנו למדים שכמעט כולן לא פרצו בגלל ויכוח על פרוש זה או אחר בהסכם אלא הן פרצו מבלי להתחשב בכלל בהסכם. נכון שיש הכרח לנסח את ההסכמים בצורה טובה יותר. ישנה הדרכה של קדרים שעוסקים בזה, גם בהסתדרות וגם בממשלה. יש מקום לשפר את המערכת של ההסכמים אבל השביתות לא פרצו בגלל ניסוח טוב או לא טוב של ההסכם.

הדוגמה שנתת לגבי סעיף 8 מוכיחה את ההיפך. כאשר יש ויכוח על פרוש של סעיף בהסכם הולכים לבית הדין ומגישים לסיכום. סעיף 8 בהסכם מצא את פתרונו בדרך עפ"י החוק ושני הצדדים קבלו את פסק הדין ולא היה על זה סכסוך.

היו"ר ש. ארבלי:

בענין ההסכמים - נכין סעיף נפרד שאומר שהסכם צריך להיות חד וחלק. בענין של בוררות חובה אני מוכנה להעמיד את הענין להצבעה.

נ. אורי:

בקשר לבוררות חובה - אם מדברים על השירות הציבורי הרי לגבי תוקפו של ההסכם הקיבוצי יש החוק בחוק בוררות חובה. לגבי התקופה שאין הסכם - או שאין שביחות כאלה וגם אז השביתה היא לא לגטימית אם לא אושרה ע"י הארגון היציג.

השאלה המעשית היא שהשביתה פורצת בלי אישור האיגוד המקצועי - זה מאושר בחוק הקיים היום בוררות חובה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני מעמידה להצבעה מי בעד הכללת סעיף בענין בוררות חובה? - הרוב החליט נגד הכללת סעיף כזה. אם ח"כ דיציאן ודרובלס ירצו להגיש הצעת מיעוט - הזכות שמורה להם.

לסיכום סעיף 6: את החלק הראשון שינינו בנוסח הבא: הועדה מביעה דאגתה מהתופעה של ריבוי השביתות המלאות והחלקיות בשנת 1975 לעומת 1974. כמו-כן מביעה דאגתה מעלייה במספר השביתות המלאות והחלקיות המוכרזות ללא אישורו של הארגון היציג וללא מתן הודעה מוקדמת לממונה הראשי על יחסי עבודה תוך כדי הפרת הסכמים שהינם בתוקף.

שאר החלקים של סעיף 6 נשארים כפי שהם.

סעיף 7:

יש לכתוב: הוועדה מצביעה בדאגה על התופעה של נקיטת סנקציות ע"י עובדים, אשר אינם מקבלים לא את מרות ההסכמים המחייבים, לא את כללי החוק ולא את מרות ההסתדרות. הועדה מסכימה שחוקי עבודה אינם צריכים לבוא במקום הליכי התדברות מו"מ ופעילות ארגונית מקצועית, אך מאידך משההליכים הנ"ל אינם ממוצים ומשננקטים סנקציות, לא מאושרות ותוך כדי הפרתם של הסכם מחייב, סבורה הוועדה שהמדינה צריכה להגן על קיום שרותים חיוניים.

מ. ורטמן:

אני מציע שהסעיף ינוסח כך קודם מבוא ולאחר מכן המלצות.

ל. דיציאן:

נוהלים לגבי סנקציות בשירותים הציבוריים זה אפשר לכלול ואת השאר יש למחוק.

היו"ר ש. ארבלי:

אי אפשר להתעלם מהתופעה שמספר השביתות החלקיות והמלאות וכך נקיטת סנקציות הולך וגדל, במיוחד שזה נוגד את ההסכמים המחייבים, ובניגוד לארגון היציג.

מ. ורטמן:

את הסעיף יש לפתוח כך: שחוקי העבודה אינם צריכים לבוא במקום הליכי התדברות, מו"מ ופעילות ארגונית וכיו"ב. יחד עם זאת קובעת הוועדה שאין להשלים עם התופעות האלה של נקיטת סנקציות והפסקת עבודה. הוועדה ממליצה בפני הממשלה לקבוע נוהלים שלפיהם אין לשלם שכר בעד שביתות לא מאושרות.

מ. דרובלס:

ישנם שלושה דברים: (1) הידברות, (2) שביחות לא מאושרות, (3) שירותים חיוניים. אני מציע למחוק את הרישה ולתת ביטוי לשני הדברים שביחות לא מאושרות ושירותים חיוניים.

מ. ורטמן:

אבל יש להגיד שחוקי עבודה לא באים במקום זה.

היו"ר ש. ארבלי:

ננסח אותו כך: הוועדה מציינת בדאגה את ריבוי התופעות של נקיטת סנקציות וכיו"ב, דבר שהוא מנוגד להסכמים המחייבים, שאינם תואם את כללי החוק שאינם מקבלים את האישור של הארגון היציג.

י. יודין:

ביחס לסעיף הזה אני מוכן להזדהות עם הניסוח באותם הפסוקים המציינים לשלילה את התופעות המצויות בשירות המדינה. אולם ביחס למסקנות על אי חשלום בימי השביתה - אינני רוצה לציין כאן באיזה אמצעים. יש לכתוב: הועדה פונה לשירות המדינה ולהסתדרות להגיע לבירור משותף בדבר מניעת תופעה שלילית זו במערכת יחסי העבודה בשירות המדינה, מבלי לציין כאן באיזה אמצעים.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו מוכרחים לציין את התופעה השלילית שסובלים ממנה בשנים האחרונות שבאה לביטוי בנקיטת סנקציות ובהפסקת עבודה ללא האישור של הארגון היציג ובניגוד להסכמים המחייבים. אני מוכרח לציין שחוקי עבודה אינם באים במקום הליכי הידברות או מו"פ. אף פעם לא גרסנו ולא נגרוס את זה.

ל. דיציאן:

אינני אומר שצריך לתת חופש לכל ועד עובדים של 5 אנשים. אבל יש ארגונים יציגים גדולים חשובים שאין להם כל השפעה על הדברים האלה - זה האסון של המדינה שלנו.

היו"ר ש. ארבלי:

ע"י חיזוקה של ההסתדרות אהה נביא ליתר שקט. ע"י זה שנחליש אותה לא נביא שקט ולא יחסי עבודה תקינים. יחד עם זאת אנחנו אומרים במידה וכל הדברים האלה לא ממצים אז המדינה נאלצת לנקוט באמצעים העומדים להשגחה כדי להבטיח את השירותים האלה. הצעת חוק כזאת עומדת להיות מונחת בכנסת ואינני מתחמקת מלהגיד על כך שהממשלה תקבע נוהלים וכללים.

י. יודין:

אני מציע לא רק הממשלה אלא הסתדרות עובדי המדינה עם ההסתדרות בהיצע משותף יחפשו דרכים להתגבר על התופעות השליליות, מבלי להגיד מה ואיך.

היו"ר ש. ארבלי:

נמליץ בפני הממשלה וההסתדרות, וכך על תשלום חלקי בעד עבודה חלקית.

י. יודין:

אני קצת מפקפק בזה.

היו"ר ש. ארבלי:

נמליץ בפני הממשלה וההסתדרות לקבוע נוהלים וכללים לגבי הסנקציות בשירותים הציבוריים אשר יאפשרו תשלום חלקי בלעד לעובדים הנוקטים בסנקציות.

אני מסתייג מזה.

י. יודין:

ל. דיציאן:
אינני יודע אם זה מן התכונה להיכנס לפרטים בהמלצות. הממשלה עומדת להגיש הצעת חוק, זה הוחלט במערך בניגוד להסתדרות. אם באמת ישנה קבוצה קטנה שיכולה לשחק דברים חיוניים אינני בטוח שצריך ללכת רק על תשלום חלקי אלא אנשים כאלה יכולים לפטר אותם ללא פיצויים - אם יש אפשרות כזאת.

היו"ר ש. ארבלי:
הסנקציה היא קה לגבי השכר, פרט לדברים הקיימים היום שאפשר גם לפטר.

מ. דרובלס:
בהמלצות אנחנו צריכים להמליץ בפני הממשלה ולא בפני ההסתדרות - האם הממשלה אינה יכולה להוריד את המרות שלה על כל הגופים במדינת ישראל? - המלצה בפני הממשלה זה מספיק.

היו"ר ש. ארבלי:
לגבי ההסתדרות הלכתי לפשרה עם חה"כ יודין. אני נגד התשלום החלקי.

היו"ר ש. ארבלי:
נלטש את זה ברוח שחה"כ ורסמן הציע.

כמו-כן יש להוסיף כאן סעיף בענין הסחבת שאומר: הועדה מודעת לכך שמדי פעם משולמות הטבות שכר רטרואקטיביות ולפעמים אף אחר שנה ויותר. הדבר גורם לשיבושים במערכת יחסי העבודה. הועדה מציינת שהדבר נובע הן מהגשה מאוחרת של התביעות והן בגלל התמשכות יתר של המו"מ.

הוועדה ממליצה שתביעות העובדים תוגשנה במועד המתאים וללא עיכובים ודחיות. פונה למעסיקים ולנציגי העובדים כי ייעשו מאמץ משותף לסיים את המו"מ בזמן קצוב ולמנוע את ההשפעה של תשלומי שכר רטרואקטיביים.

בענין ההסכמים - יש צורך להוסיף סעיף שאומר שהם צריכים להיות מנוסחים בצורה ברורה על-מנת למנוע אי הבנות, ועילה להכרזה על סכסוך עבודה.

י. יודין:
אני רגצה לומר משהו ואם לא תהיה תמיכה לא אציע אותה כהצעה. אני חושב שאחת הסיבות העיקריות למתיחות ביחסי העבודה בשירות המדינה זה התחרות בלתי הוגנת של הסקטור הפרטי המשלם משכורות ללא בקורת לאנשים שהם מעסיקים באותם המקצועות בשירות המדינה. אני יודע שכאן מתחילה שרשרת של מחבת חוליה אחת אחרי השניה. העובדים בשירות המדינה מסתכלים בקנאה על הכנסותיהם של העצמאיים או של אלה שמקבלים בסקטור הפרטי במקצועות שלהם ואז הם משיגים את זה בשביתות פראיות. אלה שלמטה גם כן טוענים שמגיע להם ויש כאן קיטור אדיר שסוחב קרון אחרי קרון ובסופו של דבר מזועזעים כל מעוררי יחסי העבודה. הבעיה של פער בין מה שמשולם בסקטור הפרטי בשירות מסויים ובין מה שמשולם בשירות המדינה, צפ"י דירוגים שנקבעים בחוק, זו אחת הסיבות שמחסיסות ומערערות את מערכת יחסי העבודה. לכן הוועדה צריכה למצוא ביטוי חד משמעי בנושא הזה.

ל. דיציאן:

ההמלצות של חה"כ יודין אינן ניתנות לביצוע. עובד בשירות הציבורי יש לו הרבה

מאד דברים שהם מעל ומעבר לזכויות של עובד בשירות הפרטי כמו: פנסיה תקציבית, בטחון סוציאלי וזכויות סוציאליות אחרות. למעשה הביאו לידי כך, בכל העולם, שהשכר הממשי של עובד בשירות הציבורי יותר נמוך מהשכר של עובד באותם הכישורים בשירות הפרטי.

איננו יכולים להשפיע, בדיון על שירותים חיוניים ושירותים ציבוריים, להמליץ מה צעשה הסקטור השני הלא ציבורי. אנחנו חיים עד היום במצב של תעסוקה מלאה ובחוסר ידיים עובדות, לכן זה לא ניתן לביצוע. למה לנו לכתוב דברים שאינם ניתנים לביצוע?

היו"ר ש. ארבל:

בסעיף 2 נוסף מקומות עבודה ציבוריים ופרטיים.

יש כמה סעיפים שנשמטו ולא הודפסו וחשיבותם היא גדולה מאד ואלו הם: - הוועדה סבורה שהעלאת הפריזן, הרחבת הפעילות במישור של נורמות מדודות אישיות וקבוצתיות ובנוסף לחשיבותה לקידום המשק ולשיפור השירותים, הרי יש בה כדי לתת תמריצים באפיק הנכון ולהעלות את הכנסתם של העובדים הנכללים במסגרת זו, מבלי לחפש הצמדות מלאכותיות וע"י מתן דוגמה חיובית. מישור פעולות זו יביא ממילא לחיזוק יחסי הגומלין החיוביים שבין תרומה ותמורה.

הוועדה רואה בברכה דרכי הידברות שוטפים ורצופים בין המעסיקים, העובדים ונציגיהם. דרכי הידברות אלה יש בהם כדי להמשיך ולשפר את האוירה, לחזק את ההזדהות עם מקום העבודה והמשימות המוטלות עליו מהוות בסיס וכלי לבירור סוגיות שונות ומסייעת לבצוע תקין של ההסכם וישומו.

הוועדה ממליצה על טיפוח מערכת הידברות זו במשרדים וביחידות, במישור הארצי עם האיגודים המקצועיים וכן במסגרת המאמצים הנעשים ע"י המכון לפריזן עבודה והמכון לקידום ימסי עבודה.

הוועדה עוקבת בענין אחר פעולות ההדרכה הנעשות בקרב הנהלות העובדים ומברכת גם על הפעולות המשותפות שנעשו להקניית הערכים הקשורים בקיום יחסי עבודה טובים וגם על פעולות ההדרכה המשותפות הנעשות עם ההסתדרות. בפעולות הדרכה אלו בהן לוקחים חלק חברי ועדים רבים מסייעים היסוד לשחוף פעולה להבנה ולנשיאה משותפת בעול קיום יחסי עבודה תקינים. הוועדה קוראת להרחיב פעילות משותפת זו וממליצה להקדיש לה מירב האמצעים האפשריים ואת מירב תשומת הלב.

כמו-כן יש להוסיף סעיף על ריכוזיות. אחד הויכוחים שהיו זה בענין הריכוזיות שצריך להאציל מסמכויות נציבות שירות המדינה למשרדים השונים. הכנו סעיף בענין זה שאומר:

היו"ר ש. ארבל:

הוועדה בדיעה כי יש מקום ואף הכרח במדיניות שכר כוללת. הוועדה הגיעה למסקנה שככל שמדיניות השכר מרוכזת יותר כן תורם הדבר לאחידות ולזנע סכסוכים. מאידך, מציעה הוועדה להרחיב בהאצלת סמכויות במישור המינהלי.

הוועדה מקדמת בברכה את הצעדים ושכבר נעשו ע"י נציבות שירות המדינה בתכניותיה ובמאמציה לאצול סמכויות מינהל במשרדים, היא מבקשת לעודד תהליך זה ולטפחו. תהליך זה אין ספק שיהיה בו גם כדי להביא לשיפור נוסף של המינהל.

ישנה טבלה שקבלנו מנציבות שירות המדינה בדבר מספר השביתות. להלן הטבלה:-

סכסוכי עבודה בסקטור הממשלתי הרחב (תאגידיים, רשויות, חברות ממשלתיות) ובשירות המדינה

מספר נקודות השוואה בין שנת 1974 לשנת 1975 מתוך נתונים שפורסמו על ידי הממונה על יחסי עבודה במשרד העבודה.

שביתות בסקטור הממשלתי הרחב (תאגידיים, רשויות, חברות ממשלתיות) ובשירות המדינה.

1975	1974	
180	97	שביתות מלאות וחלקיות במשק כולו
82	48	שביתות מלאות וחלקיות בסקטור הממשלתי הרחב ובשירות המדינה גם יחד
36	31	שביתות מלאות וחלקיות בסקטור הממשלתי הרחב
46	17	שביתות מלאות וחלקיות בשירות המדינה

שביתות לא מאושרות על ידי הגוף היציג גם תוך כדי תוקפו של ההסכם

1975	1974	
82	48	שביתות מלאות וחלקיות בסקטור הממשלתי הרחב ובשירות המדינה
61	41	שביתות מלאות וחלקיות בסקטור הממשלתי הרחב ובשירות המדינה שפרצו ללא אישור ארגון עובדים יציג
60	44	שביתות מלאות וחלקיות בסקטור הממשלתי הרחב ובשירות המדינה שפרצו מבלי שנמסרה לממונה על יחסי עבודה הודעה

הישיבה ננעלה בשעה 11.00